

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **V. E.**, zastoupen advokátem JUDr. Jaroslavem Celnarem, náměstí T. G. Masaryka 38/10, Břeclav, proti žalované: **Vězeňská služba ČR, Věznice Břeclav, Za Bankou 3087/3, Břeclav**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8. 8. 2022, čj. 55 A 22/2022-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Jaroslavu Celnarovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši **4 114 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se u krajského soudu domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalované. Žalobce je ve výkonu trestu odnětí svobody, aktuálně ve Vazební věznici Břeclav. Pobírá invalidní důchod III. stupně, který je mu zasílán do věznice. Nezákonný zásah stěžovatel spatřuje v tom, že mu žalovaná od 1. 1. 2022 zabírá veškeré příjmy. Žalovaná si dále nárokuje úhradu léčiv nehraných zdravotní pojišťovnou, v důsledku čehož jsou vůči stěžovateli vedeny další exekuce.

[2] Krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 2 s. ř. s. Žaloba podle něj nespadá do pravomoci správních soudů.

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení kasační stížnost, v níž namítl, že postup žalované je v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1351/16 o nezabavitelném minimu vězně. Krajský soud mylně aplikoval usnesení zvláštního senátu čj. Konf 1/2018-6. Tato věc není civilním sporem. Krajský soud rezignoval na přednost speciálního ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody před ustanoveními

občanského soudního řádu a exekučního řádu ani neposoudil odlišný postoj ČSSZ. Stěžovatel navrhl, aby NSS spojil nynější věc s řízením vedeným pod sp. zn. 4 As 154/2022.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření podrobně vysvětlila, jak nakládá s příjmy stěžovatele. Celý jeho příjem je rozúčtován na náklady výkonu trestu odnětí svobody a splátky exekuce. Tento postup (který žalovaná využívá od začátku roku 2022 plošně) umožnila judikatura. Pokud by se žalovaná neřídila vydanými exekučními příkazy, vystavila by se riziku poddlužnické žaloby ze strany oprávněného. Pro srážky na základě exekučního příkazu tak aktuálně využívá obě „poloviny“ finančních prostředků vězně, na které se jeho příjem dělí podle § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

[1] Stěžovatel podal kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, NSS se proto může zabývat pouze kasačními důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy tvrzenou nezákonností rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS).

[2] Kasační stížnost není důvodná.

[3] K postavení věznice v podobné situaci se již opakovaně vyslovil zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. V usnesení ze dne 12. 2. 2019, čj. Konf 1/2018-6, č. 3908/2019 Sb. NSS, mj. uvedl, že *„zadržování peněžních prostředků z vypláceného starobního důchodu žalobce (respektive jeho nezabavitelné části) a jejich následné poukazování k rukám exekutora není výkonem vrchnostenského oprávnění, ale pouhým plněním zákonné povinnosti, která pro ni vyplývá z exekučního příkazu. Přestože tímto postupem žalované dochází k zásahu do práv žalobce, nemůže jít o zásah do jeho veřejných subjektivních práv (viz § 2 s. ř. s.), nýbrž do práv soukromých, neboť se ze strany žalované nejedná o užití jakéhokoli vrchnostenského oprávnění“* (bod 9 cit. usnesení). Zvláštní senát nedávno tento názor potvrdil v usnesení ze dne 12. 10. 2022, čj. Konf 9/2022-7, tedy již po zavedení současné praxe žalované. Žalobu vězně, z jehož invalidního důchodu (celé jeho částky) žalovaná provádí exekuční srážky na základě exekučního příkazu o provedení exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky, mají projednávat soudy v občanském soudním řízení v souladu s § 7 odst. 1 o. s. ř. (body 9-10 cit. usnesení).

[4] Na uvedených závěrech nic nemění ani nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, na který stěžovatel odkazoval. Ústavní soud v cit. nálezu pracoval se situací, ve které věznice blokovala větší množství peněz, než mohla, kvůli pohledávkám spojeným s trestním řízením, tedy pohledávkám spadajícím pod § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (srov. bod 71 cit. nálezu). Podle uvedeného ustanovení lze na úhradu tam vyjmenovaných pohledávek použít maximálně polovinu příchozích finančních prostředků a splnění této povinnosti lze vymáhat zásahovou žalobou ve správním soudnictví (srov. rozsudky NSS ze dne 20. 12. 2017, čj. 6 As 317/2017-38, bod 23, a ze dne 9. 4. 2020, čj. 7 As 396/2019-23, bod 11).

[5] Takové pohledávky ale nejsou předmětem nynějšího sporu (viz str. 4 vyjádření žalované ke kasační stížnosti). Stěžovatel ostatně v žalobě formuloval svůj požadavek

pokračování

pouze obecně, tj. aby bylo žalované uloženo vrátit na jeho účet veškeré finanční prostředky, které mu žalovaná od 1. 1. 2022 nezákonně zabavila. Krajský soud tak žalobu odmítl správně.

[6] NSS závěrem dodává, že neshledal důvody pro spojení nynější věci s řízením vedeným pod sp. zn. 4 As 154/2022, v němž čtvrtý senát posuzuje kasační stížnost téhož stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze v obdobné věci.

[7] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[8] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[9] Ustanovenému zástupci stěžovatele NSS přiznal odměnu za jeden úkon právní služby skládající se z převzetí právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce je plátcem DPH. Celkem tedy odměna a hotové výdaje ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu NSS.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu